

*Handläggare:
Per Dahlgren*

Landstingsstyrelsen

Reviderad upphandlingspolicy

Ärendet

Nya EU-direktiv avseende offentlig upphandling fastställdes den 31 mars 2004 av Europaparlamentet och ministerrådet. Den svenska regeringen har sedan dess utrett hur dessa direktiv skall införlivas i svensk rätt. I juni i år framlade regeringen en proposition "Ny lagstiftning om offentlig upphandling och upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster". Med anledning av den nya lagstiftning som beräknas träda i kraft den 1 januari 2008 finns det anledning för landstinget att revidera gällande Upphandlingspolicy.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anta bifogat förslag till ny upphandlingspolicy

Förvaltningens synpunkter

Landstingets olika verksamheter köpte varor och tjänster för ca 33 miljarder kr under år 2006, vilket motsvarar drygt halva landstingets budget. Det är därför av stor vikt att upphandling bedrivs affärsmässigt och effektivt så att varor och tjänster anskaffas till rätt pris och kvalitet samt vid rätt tidpunkt.

Med anledning av att ny lagstiftning beräknas träda i kraft den 1 januari 2008 är det lämpligt att anpassa landstingets upphandlingspolicy till de nya förutsättningar som följer av den nya lagstiftningen samt att dessutom modernisera policyn. De viktigaste förändringarna i det nya förslaget är följande:

Det skrivs in i policyn att det är viktigt att utforma förfrågningsunderlag på så sätt att även små och medelstora företag har möjlighet att konkurrera om

landstinget uppdrag när så är möjligt. Den nya lagstiftningen är mer komplex än den förra och gör det svårare för små och medelstora företag att delta i anbudsgivning om inte landstinget strävar efter att förenkla och portionera upphandlingsunderlagen så att svårigheterna minimeras.

Den gamla generalklausulen, 4 § i den gamla lagstiftningen, där det talas om affärsmässighet har bytts ut, vilket medför att en ny skrivning i policyn införs: "Upphandling skall ske på ett öppet (transparent) sätt. Vidare skall principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. Alla anbudsgivare skall behandlas på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt".

En ny och mer sammanhållen organisation för specialsakkunniga (SPESAK) och omvårdnadsakkunniga (VÅRDSAK) finns etablerad sedan en tid. Det är då lämpligt att i policyn skriva in att det är viktigt att utnyttja denna organisation och dess kunskaper vid framtagandet kravspecifikationer inom vården.

I samband med upphandling av framförallt vårdmateriel finns det anledning att överväga om särskilda krav på socialt hänsynstagande bör ställas beroende på var varorna produceras. Det har i media uppmärksammats att missförhållande förekommer i vissa utvecklingsländer framförallt när det gäller barnarbete och arbetsmiljö. Det förslås därför i policyn att överväganden bör göras om leverantörer skall godkänna landstingets "Uppförandekod för leverantörer". (Ärende om detta föreslås att behandlas parallellt i landstingsfullmäktige).

En hänvisning införs i policyn gentemot landstingets Jämställdhetspolicy där det framgår att jämställdhetsfrågorna skall beaktas vid upphandling.

Med erfarenheterna från SMIL-projektet (SMarta Inköp inom Landstinget) införs i policyn ett önskemål att bolag och förvaltningar använder elektroniska inköpssystem för att ha möjlighet att analysera och styra sina inköpskostnader. Inom vården används inköpssystemet "Clockwork".

En annan erfarenhet från SMIL-projektet är att landstinget generellt har varit mindre bra på att följa upp ingångna avtal, vilket inneburet bland annat att det finns ett antal skadeståndsmål mot landstinget för brott mot ingångna avtal. En bra uppföljning av ingångna avtal kan spara stora kostnader för landstinget genom bättre följsamhet och bättre priskontroll. Dessutom måste uppföljning ske av ställda miljökrav och eventuellt ställda sociala krav.

För att på ett klokt sätt hushålla med landstingets medel är det viktigt att det görs speciella riskanalyser och upphandlingsstrategier i samband med upphandlingar som omfattar betydande värden. Detta införs som krav i den nya policyn.

Med anledning av den nya lagstiftningen är det också viktigt att i policyn påpeka vissa regler som skall gälla vid avrop från ramavtal. Eftersom krav ställs i lagstiftningen rörande ramavtal där samtliga villkor är fastställda, att dessa skall rangordnas, är det viktigt att i policyn påpeka detta. Dessutom har det också införts krav att avrop från avtal skall ske skriftligen. (Elektroniska medel räknas som skriftliga).

I den gällande upphandlingspolicyn finns även en delegationsmatris som reglerar var och hur upphandlingar i landstinget skall göras. Förslaget är att ta bort denna matris eftersom styrning i dag görs via ägardirektiv.

Miljökonsekvenser av beslutet

Beslutet medför följande konsekvenser för miljön:

Miljökrav vid upphandling ställs sedan många år redan och förändras inte av den reviderade policyn. Förslaget att vid vissa tillfällen ställa sociala krav på leverantörer kan komma att leda till en på sikt bättre miljö och arbetsmiljö i de utvecklingsländer där tillverkning sker av t.ex. förbrukningsvaror

Mona Boström